

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету історії
та міжнародних відносин

О.М. Маклюк

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

підготовки магістра
денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Країнознавство
спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії
галузі знань 29 Міжнародні відносини

**ВИКЛАДАЧ: Черкасов Станіслав Сергійович, кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин**

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри всесвітньої історії
та міжнародних відносин

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Протокол № 1 від "28" 08 2024р.
Завідувач кафедри всесвітньої історії
та міжнародних відносин

Станіслав ЧЕРКАСОВ

Станіслав ЧЕРКАСОВ

2024 рік

Викладач: кандидат історичних наук, доцент Черкасов Станіслав Сергійович

Кафедра: *всесвітньої історії та міжнародних відносин, V корпус, ауд. 304*

E-mail: *stancherkasov@znu.edu.ua*

Телефон: *(061) 228-76-39*

Інші засоби зв'язку: *Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)*

Освітня програма, рівень вищої освіти:	Країнознавство Магістр						
Статус дисципліни:	Нормативна						
Кредити ECTS	2	Навч. рік:	2024-2025	Рік навчання	1	Тижні	10
Кількість годин	72	Кількість змістових модулів¹	2	Лекційні заняття – 20 Практичні заняття – 20 Самостійна робота – 32			
Вид контролю:	Іспит						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=811						
Консультації: <i>особисті – понеділок, вівторок, з 13:00 до 14:30, V корпус, ауд. 304; дистанційні – Google Meet, за попередньою домовленістю</i> <i>Запис на консультації: stancherkasov@znu.edu.ua</i>							

ОПИС КУРСУ

Курс має на меті сформувати у студентів комплексні знання про структуру, функції та особливості діяльності провідних дослідницьких центрів Європи та Північної Америки, сучасні тенденції та напрями розвитку наукових досліджень міжнародних відносин, теоретико-методологічні підходи до пошуку та опрацювання країнознавчої інформації, особливості структури країнознавчих досліджень і теоретичної інтерпретації їх результатів.

Курс є необхідною складовою частиною професійної та практичної підготовки фахівців з країнознавства, він надає можливість отримати необхідні комплексні знання організації та функціонування провідних аналітичних центрів країн Європи та Північної Америки, їх ролі у проведенні аналітичних досліджень явищ та процесів, що властиві сфері міжнародних відносин, використання їх інформативних та методичних можливостей для проведення системних досліджень.

Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі гуманітарних наук навичок ефективної усної й письмової комунікації.

Виконання групових практичних завдань та підсумкових групових творчих проєктів спонукає до розвитку навичок командної роботи, організаційних та лідерських якостей.

Використання новітніх програмних засобів під час виконання практичних завдань розвине як загальні, так і професійні цифрові компетенції слухачів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

- використовувати статистичну інформацію провідних світових дослідницьких центрів при проведенні власних досліджень;
- самостійно аналізувати інформацію щодо реальних подій у сфері міжнародних відносин;
- орієнтуватись в основних тенденціях та проблемах розвитку наукового країнознавства;

¹1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

- користуватись сучасними міжнародними академічними виданнями та спеціалізованими наукометричними базами даних;
- оцінювати ефективність і практичну значущість міжнародних політологічних досліджень.
- самостійно здійснювати наукові дослідження та презентувати їхні результати на студентських науково-практичних конференціях;
- впевнено користуватися сучасними програмними продуктами (Storyboard, Prezi, WordCloud, MindMeister) для створення презентацій, візуалізації історичних даних, урізноманітнення навчального процесу під час викладання історії у середній школі.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань та групових творчих проектів розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=811>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Робота у групі над розв'язанням практичного завдання, поставленого викладачем (max 4 бали) – на кожному практичному занятті.

Письмова контрольна робота (max 8 балів) – двічі на семестр, наприкінці кожного змістового модулю курсу. Контрольна робота складається з двох питань (max 4 бали кожне) – теоретичного (дати визначення терміну, розкрити сутність поняття) та практичного (продемонструвати характерні особливості того чи іншого історичного феномену на прикладі конкретного джерельного тексту).

Аргументативне есе (Standard Argumentative Essay) складається з таких структурних елементів:

- вступу, де студент декларує власну точку зору на проблему, поставлену у заголовку есе;
- щонайменше трьох аргументів на користь власної точки зору, структурованих за принципом SEXI (Statement-Explanation-Example-Importance/Impact).
- висновку, де попередні результати синтезуються та інтегруються у більш глобальний контекст.

Оскільки головна мета есе – змусити читача розділити точку зору автора, важливо використовувати риторичні фігури переконання, маркери логічної послідовності елементів («по-перше», «по-друге», «з вищезазначеного витікає» та ін.), апелювати до етосу (спільних цінностей, поглядів, знань) та фактів (дослідження, статистичні дані, думки фахівців, приклади з життя), проводити ефектні паралелі й аналогії для демонстрації вашої ерудиції, вдало використовувати цитати з прочитаних текстів, правильно обрати інтонацію спілкування з читачем. Детальні вимоги та практичні рекомендації до написання аргументативного есе див. на сторінці курсу у Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=811>

Підсумкові контрольні заходи:

Усна відповідь на екзамені (max 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань: теоретичного (max 10 балів) й історико-літературного (max 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=811>

Захист групового творчого проекту (max 20 балів) здійснюється на заліковому тижні. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даними видами робіт.

Формат проекту: презентація, міні-фільм тривалістю до 15 хвилин.

Кількість учасників у групі: 5-7 осіб.

Для запису на груповий творчий проект слід впродовж перших двох тижнів семестру подати заявку із зазначенням обраної теми, прізвищ та функцій виконавців, контактних даних керівника проекту на поштову скриньку викладача :
stancherkasov@znu.edu.ua

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (має 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Аргументативне есе	Лекція 1,2,3,4,5	10
	Групова робота на семінарі та індивідуальне письмове завдання	Семінари 1,2,3,4	8
	Письмова контрольна робота	Тиждень 5	12
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Аргументативне есе	Лекція 6,7,8	6
	Групова робота на семінарі та індивідуальне письмове завдання	Семінари 5	6
	Письмова контрольна робота	Тиждень 11	18
Підсумковий контроль (має 40%)			
Іспит			20
Захист групового проекту			20
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1.			
1	Генеза, класифікація,	Аргументативне есе	2

Лекція	структура та функції аналітичних центрів		
1 Семінар	Центри аналітичних досліджень як суб'єкти політичної діяльності	Групова робота на семінарі, Індивідуальне письмове завдання	2
2 Лекція	Гене́за, класифікація, структура та функції аналітичних центрів	Аргументативне есе	2
2 Семінар	Державні інформаційно-аналітичні служби: моделі організації та особливості діяльності.	Групова робота на семінарі, Індивідуальне письмове завдання	2
3 Лекція	Університетські аналітичні центри країн Європи та Північної Америки	Аргументативне есе	2
3 Семінар	Критерії ефективності функціонування дослідницьких центрів. Світовий рейтинг аналітичних центрів.	Групова робота на семінарі, Індивідуальне письмове завдання	2
4 Лекція	Аналітичні центри США: моделі організації та особливості діяльності	Аргументативне есе	2
4 Семінар	Аналітичні центри України: моделі організації та особливості діяльності	Групова робота на семінарі, Індивідуальне письмове завдання	2
5 Лекція	Аналітичні центри США: моделі організації та особливості діяльності	Аргументативне есе	2
5 Лекція	Аналітичні центри Великої Британії: моделі організації та особливості діяльності.	Аргументативне есе	2
Змістовий модуль 2.			
6 Семінар	Аналітичні центри Східної Європи: моделі організації та особливості діяльності.	Групова робота на семінарі, Індивідуальне письмове завдання	6
7 Лекція	Критерії ефективності функціонування дослідницьких центрів. Світовий рейтинг аналітичних центрів.	Аргументативне есе	2
7 Лекція	Аналітичні центри Франції: моделі організації та особливості діяльності	Аргументативне есе	2
8 Лекція	Аналітичні центри Німеччини: моделі організації та особливості діяльності	Аргументативне есе	2

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Abelson D. Do think tanks matter? : assessing the impact of public policy institutes. Montreal : McGill-Queen's University Press, 2018. 538 p.
2. Colonomos A. Selling the future : the perils of predicting global politics. New York, NY : Oxford University Press, 2016. 225 p.
3. Drezner D. The ideas industry. New York, NY : Oxford University Press, 2017. 344 p.
4. How think tanks shape social development policies / edited by James G. McGann, Anna Viden, and Jillian Rafferty. Philadelphia : University of Pennsylvania Press, 2014. 370 p.
5. Kelstrup J.D. The politics of think tanks in Europe. London ; New York, NY : Routledge, 2016. 167 p.
6. Rastrick C. Think tanks in the US and EU : the role of policy institutes in Washington and Brussels. London ; New York, NY : Routledge, Taylor & Francis Group, 2017. 171 p.
7. Ruser A. Climate politics and the impact of think tanks : scientific expertise in Germany and the US. New York, NY : Springer Berlin Heidelberg, 2018. 307 p.
8. Think tank diplomacy / edited by Melissa Conley Tyler, Rhea Matthews, Emma Brockhurst. Leiden ; Boston : Brill, 2017. 96 p.
9. Think tanks and emerging power policy networks / edited by James G. McGann. New York, NY : Springer Science+Business Media, 2018. 418 p.
10. Think tanks and global politics : key spaces in the structure of power / edited by Alejandra Salas-Porras, Georgina Murray. New York, NY : Palgrave Macmillan, 2017. 269 p.
11. Think tanks, foreign policy and geo-politics : pathways to influence / edited by Donald E. Abelson, Stephen Brooks and Xin Hua. London ; New York : Routledge, Taylor and Francis Group, 2017. 207 p.
12. Think tanks, foreign policy and the emerging powers / edited by James G McGann. New York, NY : Springer Science+Business Media, 2018. 205 p.

Програмні продукти:

Storyboard: <https://www.storyboardthat.com/>

WordCloud: <https://www.wordclouds.com/>

MindMeister: <https://www.mindmeister.com>

Prezi: <https://prezi.com/>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

²Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів і т.д. Викладач сам вирішує, що трезнати студенту для успішного проходження курсу!

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857> Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у CiscoWebex та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу stancherkasov@znu.edu.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (зіпосилання на сторінку сайту)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.